

## دستور العمل اجرایی بیماران اورژانسی و مصادیق آن :

**الف- توضیح موارد اورژانسی:** مبحثی که در وهله اول لازم است به آن پرداخته شود این است که در چه مواردی ، بیمار اورژانسی محسوب می شود و لازم است که به مرکز اورژانس دانشگاه اطلاع داده شود تا اقدامات لازم صورت گیرد . دسته بندی کلی این موارد بشرح زیر است ( یادآوری می شود در این میان سعی شده تا حد امکان مصادیق به زبان ساده و عامیانه توضیح داده شود تا همگی بهتر و بیشتر در مورد مصادیق آگاهی یابند) در اینگونه موارد لازم است موضوع سریعاً به مرکز اورژانس دانشگاه اعلام شود .

۱- **بیماران قلبی عروقی:** در مواردی که بیمار دارای سابقه ناراحتی قلبی بوده و دارای ریسک فاکتور باشد (ریسک فاکتور شامل : سابقه خانوادگی ، چاقی ، چربی خون بالا ، سیگاری بودن ، سن بالا، دیابت ، سابقه فشارخون بالا و ... می شود ) از تنگی نفس شاکی بوده و اعلام درد شدید در ناحیه قفسه صدری یا پشت یا بازوی چپ همراه با تعریق سرد نماید و گاهی دچار حالت تهوع و یا استفراغ می شود. این گونه موارد اورژانسی محسوب می شود.

۲- **بیماران بیهوش یا دارای کاهش سطح هوشیاری:** کلیه بیمارانی که بهر دلیل بیهوش شده باشند یا بهرعلتی مانند: ( انسداد راه هوایی یا ورود مواد غذایی به ریه) هوشیاری خود را از دست داده باشند بیمار اورژانسی محسوب می شوند.

۳- **تشنج:** تشنج حالتی است که بیمار یکباره دچار اسپاسم و لرزش ( تشنج) تمام اندامها در بدن شده و کف از دهان بیمار خارج شده دهان بیمار قفل می شود ( خطر بریدگی زبان و یا شکستگی دندانها ) و پس از اندک زمانی این اسپاسم شدید خاتمه یافته اما بیمار در حالت سستی و بی حالی پس از تشنج قرار گرفته .بیمار گیج و خواب آلوده است و به زمان و مکان آگاهی ندارد و از آنچه که بر وی حادث گشته اظهار بی اطلاعی می کند و وقتی کمی از نظر سطح هوشیاری بهتر شود بنظر شوکه می رسد. این مورد وصف حال یک بیمار تشنجی است که بیمار اورژانسی محسوب می شود .

۴- **انواع شکستگی ها و دررفتگی ها و ضربات شدید :** کلیه آسیبهای استخوانی ناشی از سقوط از ارتفاع یا ضربات شدید وارده به بدن و اندامها که شدت آن به حدی باشد که بیمار را ناتوان از حرکت کند، بنحوی که تنها باید با برانکارد حمل شود ( بخصوص آسیبهای اندامهای تحتانی و ستون فقرات ) جزو موارد اورژانسی محسوب می شود با این تفاسیر بیماری که مثلاً دچار ضرب دیدگی نه چندان شدید مثلاً دستها شده اما قادر است با یک همراه شخصاً به بهداری برای ویزیت مراجعه نماید بیمار اورژانسی محسوب نمی شود .یا مثلاً بیماری که در اثر زمین خوردن دچار زخم یا خراش سطحی پوست پا یا دست شده ولی می تواند بعد از اقدامات اولیه در همان جا مثل پانسمان ( در تمام ادارات و دانشکده ها جعبه کمکهای اولیه موجود است) بعداً شخصاً به مرکز مراجعه نماید ( جهت اقدامات تکمیلی ) اینگونه موارد اورژانسی محسوب نمی شوند.

۵- **بریدگیهای عمیق یا وسیع :** کلیه مواردی که بیمار دچار بریدگی عمیق یا وسیع توام با خونریزی شدید یا قطع عضو باشد بنحوی که با امکانات اولیه موجود در واحدها نتوان خونریزی را بند آورد یا بدلیل وسعت زخم و شدت

خونریزی افراد قادر به انجام کمکهای اولیه و سپس رساندن بیمار به مرکز بهداشت نباشند بیماران اورژانسی محسوب می شوند. بعنوان نمونه بیماری که در کارگاه یا آزمایشگاه دچار بریدگی وسیع یا مثلاً قطع انگشتان دست شده باشد یا بیماری که بدلیل خونریزی شدید احتمال پارگی شریان داشته باشد اورژانسی محسوب می شود.

۶- مواردی مانند آسیبهای چشمی ناشی از مواد شیمیایی و... نیز مورد اورژانسی محسوب میشوند.

۷- موارد سوختگی بالای ۵ درصد ( به زبان ساده سوختگی در حدود ابعاد ۱۵\*۱۵ سطح پوست بدن )

۸- بیماران اعصاب و روان با احتمال آسیب به خود یا دیگران بعلاوه علائم مثبت اسکیزوفرنی و خودکشی

۹- مسمومیت های دارویی ، غذایی، استنشاقی ، مواد مخدر، الکل و سموم و گاز CO2

۱۰- ضرب و جرح و برخورد با نیروهای مکانیکی بی جان

۱۱- گزیدگی اعم از حیوانات و حشرات سمی نظیر عنکبوت و رتیل و عقرب و...

۱۲- برق گرفتگی

۱۳- اورژانس های زنان ( مثلاً خانمهای باردار که در معرض خطر سقط قرار می گیرند.)

۱۴- اختلال حسی و حرکتی شدید بعلاوه اختلال تکلم و عدم تعادل ( مشکوک به سکتة مغزی)

۱۵- غرق شدگی در آب ( استخر دانشگاه )

**ب- فرایند اعلام موارد اورژانسی :** پس از تماس تلفنی با مرکز اورژانس دانشگاه ( داخلی ۱۱۵ شهری ) ابتدا پرسنل اورژانس مرکز طی مکالمه تلفنی با شخص تماس گیرنده، در جریان وضعیت و شرایط بیمار قرار می گیرد. لذا ضروری است که شخص تماس گیرنده تا حد کافی در جریان کم و کیف مآوقع و وضعیت بیمار بوده و بتواند اطلاعات کافی را در اختیار پرسنل اورژانس قرار دهد. طی این مکالمه پرسنل اورژانس با توجه به اطلاعات دریافتی از شخص تماس گیرنده اعلام میدارد که آیا مورد اورژانس است یا خیر.

در صورت اورژانسی نبودن مورد ، توسط پرسنل اورژانس راهنمایی های لازم به شخص تماس گیرنده داده شده و در صورت لزوم بیمار می تواند با پای خود به مرکز بهداشت و درمان دانشگاه مراجعه نماید . اما در صورت تایید اورژانسی بودن ، در اسرع وقت پرسنل اورژانس در محل مورد نظر حاضر می شوند.

**تنظیم کننده : مرکز بهداشت و درمان با همکاری اورژانس مستقر در دانشگاه**